

نه چندان دور ...

اخبار سال گذشته در این روز:

هشدار «دانش جعفری» درباره اجرای ناگهانی فاز دوم هدفمندی یارانه‌ها

● سال گذشته در این روز، وزیر سابق امور اقتصادی و دارایی، لایحه بودجه ۹۱ کل کشور را در ظاهر اقباضی و در باطن انبساطی دانسته و گفته بود: «با توجه به عدم اجرای تعهدات دولت در بخش تولید، اکنون زمان اجرای فاز دوم هدفمندی یارانه‌ها نیست.» داود دانش جعفری، افزود: به‌عنوان نمونه، هزینه‌هایی که دولت بابت بازپرداخت بدیهی‌های خود پرداخت می‌کند، یا مبالغی که در قالب سهام آرایه می‌شود، در بودجه صفر در نظر گرفته شده است، در حالی که در متن بودجه، مبالغ زیادی حدود حداقل ۴۰۰هزارمیلیارد ریال اختصاص داده شده که اگر آنها را به حساب آوریم، بودجه انبساطی خواهد بود. به گفته او در مورد تخصیص منابع هدفمندی یارانه‌ها نیز نگاه دولت در بودجه مقداری مبهم است؛ به این مفهوم که عمل‌ها در قالب درآمدهایی که طرح دارد و ناشی از گران کردن حامل‌های انرژی است، تحت عنوان یارانه‌های دولتی مثل یارانه نان و برق و نظیر آن، اختصاص می‌یافت. اما هم‌اکنون این درآمدها یک‌کالسه شده و باید همه آن در بودجه پیش‌بینی شود. بنابراین منابع ناشی از اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها نیز یکی از موارد ابهام بودجه سال۹۱ کل کشور است. او زمان فعلی را برای اجرای فاز دوم قانون هدفمندی یارانه‌ها مناسب ندانسته و گفته بود: «هم‌اکنون دولت در اجرای فاز اول قانون هدفمندی یارانه‌ها دچار مشکل است و همان‌طور که مشاهده می‌شود، هرچند وقت یکبار برای پرداخت مبالغی که تعهد دارد، دچار مشکل می‌شود و بنابراین از منابع دیگری برداشت می‌کند، بنابراین اگر بخواید در فاز دوم نیز تعهدات خود را بیشتر کنید، معنایش کسری بودجه است و کسری بودجه نیز تورم و بسیاری از مشکلات ریشه‌ای در پی دارد.»او در ۱۲ بهمن سال ۹۰، گفته بود: «بخش تولید یا اقتصاد از ناحیه ۵۰ درصد منابعی که باید دریافت می‌کرد و نکرد، متضرر شد و هم‌اکنون ورود به فاز دوم برایش اندکی مشکل است.»

هما را می‌فروروسیم؛ دولت نمی‌تواند هتل را پاشد

وزیر راه و شهرسازی با بیان اینکه هتل‌های هما در ارزیابی جدید با قیمت متفاوتی به فروش می‌رسند، گفت: همکاران بنده در شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی هم به این موضوع راضی هستند. سال گذشته در این روز علی نیکزاده، درخصوص وضعیت فروش هتل‌های هما گفت: «هر حال فروش این هتل‌ها هسستیم و قیمت این هتل‌ها هم به‌تازگی دوباره مورد ارزیابی قرار گرفته است.»

دلار آزاد: ۱۸۹۵ تومان

۱۲ بهمن سال ۹۰ در بازار ارزفروشان تهران، هر دلار در بازار آزاد ۱۸۸۰ تا ۱۸۸۵ تومان خریداری و ۱۸۹۰ تا ۱۸۹۵ تومان فروخته شد. همچنین هر یورو نیز امروز در بازار آزاد بین ۲۵۵۰ تا ۲۵۷۰ تومان خریداری و ۲۶۰۰ تومان نیز فروخته شد.

جزییات ساتربوری اصلی مزد ۹۱

با اجرای روند دهه گذشته تعیین حداقل دستمزد در شورایعالی کار، برای سال ۹۱ باید شاهد افزایش ۱۵ تا ۲۱ درصدی حداقل مزد ۳۰۰ هزار و ۳۰۰ تومانی اسسال باشیم که رقمی بین ۴۹ تا ۶۹ هزار تومان است. سال گذشته در ۱۲ بهمن، خبرگزاری‌ها اعلام کردند: «تااو هفته آینده میزان شد حداقل دستمزد سال آینده کارگران و مشمولان قانون کار کشور به تصویب شورای‌عالی کار خواهد رسید و برای اجرا به بنگاه‌ها و واحدهای مختلف تولیدی و اقتصادی کشور ابلاغ می‌شود.»گاهی به روند افزایش حداقل‌ها در ۱۰ اسال گذشته نشان می‌دهد که شورای‌عالی کار نرخ تورم را به عنوان مهم‌ترین گزینه تاثیرگذار در تعیین حداقل دستمزدها لحاظ کرده و پس از آن در برخی سنوات نیز تا حدودی وضعیت معیشت در تقویت دستمزدها تاثیرگذار بوده است.

تورم؛ عامل تعیین‌گر

برای سال گذشته که یکی از کمترین نرخ رشد‌ها در سال ۹۰ تعیین و تصویب شده بود، کارگران با وعده‌هایی مانند اجرای طرح هدفمندی یارانه‌ها و دریافت یارانه نقدی و همچنین واگذاری کارتهای اعتباری خرید ۱/۵میلیون تومانی، راضی به افزایش ۹ درصدی دستمزد‌ها در سال جاری شدند. نهایتاً دستمزد ۳۰۳ هزار تومانی سال ۸۹ به ۳۳۰ هزار و ۳۰۰ تومان در سال جاری و فقط به میزان ۲۷ هزار تومان افزایش و تصویب شده بود. متأسفانه افزایش شکاف بین درآمدها و هزینه‌های کارگران و مشمولان قانون کار در سال‌های گذشته، تقاضای جامعه کارگری برای بهبود و تقویت حقوق و دستمزد‌ها، افزایش داده است.

نگاه کارگران به دستمزد‌ها

گروهی دیگر نیز معتقدند که باید به مسایل و مشکلات بنگاه‌ها نیز توجه کرد چراکه اگر بنگاه‌های ناپايد هیچ کارگری هم نخواهد بود و البته برعکس. این دسته از کارگران فکر می‌کنند لازم است تا دولت نقش حمایتی خود را برای کارفرمایان تقویت کند و با در نظر گرفتن بسته‌های حمایتی، به پرسدن خلأ ناشی از کمبود دستمزد‌ها و ناتوانی کارفرمایان در بهبود شرایط، کمک کند.

۷ سناربوری افزایش دستمزد سال ۹۱

متأسفانه دولت طی سالیان اخیر و دهه‌های گذشته هرگز نتوانست آنگونه که باید به عنوان شریک سوم کارگران و کارفرمایان به افزایش نقش خود در حمایت از کارگرو کارفرما بپردازد و حتی در برخی موارد با وضع قوانینی باعث تضعیف کارفرمایان نیز شده است.

رقم نهایی (تومان)	میزان رشد	درصدافزایش
۳۷۹۸۴۵	۴۹۵۴۵	۱۵
۳۸۳۱۴۸	۵۸۴۸۸	۱۶
۳۸۶۴۵۱	۵۶۱۵۱	۱۷
۳۸۹۷۵۴	۵۹۴۵۴	۱۸
۳۹۳۰۵۷	۶۲۷۵۷	۱۹
۳۹۶۳۶۰	۶۶۰۶۰	۲۰
۳۹۹۶۳۹	۶۹۳۶۳	۲۱

صنعت نفت و گاز قلب اقتصاد کشور محسوب و هر حرکت اقتصادی در کشور حتی حرکت به‌سوی اقتصاد بدون نفت نیز از نفت می‌گذرد، در عین حال این صنعت بین‌المللی‌ترین بخش اقتصادی و حتی سیاسی کشور محسوب می‌شود و اهمیت آن وقتی بیشتر خود را نشان می‌دهد که بدانیم تجارت جهانی انرژی خصوصاً نفت و گاز با فاصلهای زیاد از سایر کالاها، تجهیزات و خدمات و حتی تجارت نظامی و اسلحه مقام نخست را داراست. این بزرگی هم از تقاضای جهانی برای آن نشأت می‌گیرد که به این ترتیب نیاز بین‌المللی به این منابع هم کشورهای دارای مخازن و ظرفیت‌های تولیدی را در جایگاه‌های تاثیرگذار سیاسی- اقتصادی قرار می‌دهد و هم جهان را به آنها وابسته و وابسته‌تر می‌کند. از سوی دیگر اما در جامعه ملل تقاضای نوعی نگرانی از عدم عرضه کافی و به‌موقع این گونه منابع به بازار مصرف را برمی‌انگیزد چند دلیل اصلی و مهمی موجب تعیین مسیر تحولات بزرگ سیاسی- اقتصادی در همه دنیا و خصوصاً مناطق دارای منابع انرژی که خاورمیانه قلب آن محسوب می‌شود می‌گردد. این نگرانی‌ها حتی ساختارهای خاص حکومتی هم‌را با تنظیم روابط اقتصادی- سیاسی دنیای مصرف را رقم زده و در بیشتر موارد آنها را تحمیل می‌کند. بدیهی است در چنین فضایی که آینده تحولات منطقه‌ای و جهانی متأثر از «عرضه انرژی» و تناسب آن با «تقاضای رشد پاینده» بین‌المللی است نمی‌توان به این بخش بدون وجود یک استراتژی درازمدت حرکت و بدون برنامه‌هایی که این مهم را از همه ابعاد شامل مانیئور کردن داخلی و پیوسته روند رشد تقاضای جهانی، برنامه‌های ظرفیت‌سازی در بازار رقابتی، سیر تحولات تکنولوژیکی و تاثیر آن بر معادله عرضه و تقاضا، انتخاب ساختارهای علمی متناسب جهت مدیریت اداره توسعه صنعت، پیش‌بینی حرکت‌های سیاسی- اقتصادی هر دو سوی بازار تولید و سوخت و ... پوشش دهد، به‌عنوان یک بازیگر قوی و نقش‌آفرین از منافع ملی به نحو بهینه حراست کرد.

برای تعیین سیاست‌ها و تدوین استراتژی آتی به‌عنوان یک کشور صاحب بزرگ‌ترین ذخایر انرژی با ملاحظه واقعیت‌های فوق و در اولین گام داشتن نگاهی عمیق به روند تحولات آتی بازار انرژی و بازی‌های در جریان و نیز بازنگرانی قوانین بازی ضروری به‌نظر می‌رسد، به عبارت دیگر بایستی «زمین بازی» را شناسایی کنیم تا بتوانیم در آن درست و به قاعده بازی کنیم. مسلماً همه بازیگران اعم از تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان جهت تنظیم برنامه‌ها و حرکات آتی خود به پیش‌بینی‌های قابل اعتمادتر از روند تحولات عوامل مؤثر بر بازار «Fundamentals» داشته و آنگاه با تحلیل حرکات هر یک از بازیگران اعم از رقبا در بخش تولید، حرکات سیاستمداران و قدرت‌های فائقه، منافع آنها و بازی‌های محتمل‌شان و نیز تحولات بازار مصرف متأثر از پیدایش و توسعه منافع جایگزین انرژی یا تحولات و رویدادهای تکنولوژیکی که تاثیر مستقیم در هردو بخش تولید و مصرف خواهد داشت رفتار آتی خود را تنظیم کنند. در این مقاله سعی شده است که خلاصه نگاهی به مطالعات گوناگون این گونه موسسات در بازه زمانی حدود دو دهه تا سال ۲۰۳۰ مسیحی داشته و سیر تحولات روز و آنی جهان بازی انرژی در صحنه بین‌المللی را مورد بررسی قرار داده و نهایتاً جایگه خود را بازشناسی کنیم. گفتیم که برآینده همه عوامل مؤثر در بازار انرژی عبارت است از «عرضه و تقاضا» و جهان نگران تراز این دو است چراکه عرضه زیدتر از تقاضا و ظرفیت‌های بازار باعث سقوط قیمت‌های جهانی حامل‌های انرژی شد و گرچه بازار و مصرف را به‌طور موقت راضی و اقتصاد‌های وابسته به منابع انرژی وارداتی را با رشد روبه‌رو می‌کند ولی قیمت‌های پایین باعث کاهش سرمایه‌گذاری‌ها شد و بسیاری از منابع انرژی خصوصاً انرژی‌های تجدیدپذیر را غیراقتصادی کرده و نهایتاً منجر به کاهش عرضه و جهش مجدد قیمت‌ها می‌شود و چنانچه برنامه‌ریزی جهت توازن عرضه و تقاضا صورت نگیرد این حرکت سینوسی همچنان که طی دهه‌های ۹۰-۲۰۰۷ میلادی با آن روبه‌رو بودیم تکرار خواهد شد، اگر همین پدیده نیز در صورت افزایش تقاضا افزون بر نرخ رشد عرضه شود نیز تکرار و با خود جهش قیمت‌ها را به‌همراه خواهد داشت که نهایتاً سرمایه‌گذاری‌های بیشتر را در همه بخش‌ها از جمله منابع غیرعادی مثل نفت‌های فوق‌سنگین یا نفت و گاز از «shale» یا انرژی‌های جایگزین مثل «بیوفیول‌ها» هیدرو؛ هیدرو؛ ژئوشیدی، باد و ... گسترش یافته و مجدداً به همان حرکت سینوسی می‌رسیم گرچه قیمت‌های بالاتر به دلیل وقوع تحولات مثبت سرمایه‌گذاری منابع جدید و توسعه و تحولات تکنولوژیکی بر قیمت‌های پایین حتی برای بازار مصرف نیز باید رجحان داشته باشد مشروط بر آنکه روش‌هایی نظیر صندوق اویک یا گشت‌های بسیار زیادتر مشکل اقتصاد‌های ضعیف جهان را حل کند.

نگاه به آینده آن هم با بررسی مطالعه موسساتی همچون سازمان ملل، اوپک، آژانس بین‌المللی انرژی و نیز شرکت‌هایی مثل پی‌بی و شل در رابطه با سیر تحول «عرضه – تقاضا» برای هر یک از حامل‌های انرژی طی دو دهه آینده می‌تواند کمکی باشد به تصویرسازی روند آتی که توام با تحلیل منطقی آن مسیر بازی خود را در این صحنه اقتصادی، سیاسی، تکنولوژیکی، مدیریتی بهتر از گذشته تعیین و طی کنیم. در این رابطه همه موسسات فونی بر این عقیده‌اند که تقاضای جهانی برای انرژی روندی رشد‌یابنده داشته‌به گونه‌ای که نگرانی جهانی از عدم عرضه متناسب به رشد تقاضا را اکاملاً توجیه‌پذیر کرده است. در توجیه بررسی عوامل مؤثر بر

عرضه و تقاضا و عوامل مؤثر بر افزایش تقاضا را شروع می‌کنیم:

الف: رشد جمعیت

جای هیچ‌گونه تردیدی نیست که رشد جمعیت جهان رشد تقاضای انرژی را به همراه دارد لذا نرخ رشد جمعیت یکی از عوامل اندازه‌گیری است.

سازمان ملل متحد در آخرین مطالعه خود رشد جمعیت را به گونه‌ای دیده است که تا سال ۲۰۵۰ مسیحی جمعیت جهان را در سه سناریو بین ۸-۱۰میلیارد نفر پیش‌بینی کرده است که سناریوی با بیشترین احتمال آن حدود ۹میلیارد نفر است. رشدی که معادل کل جمعیت جهان در سال ۱۹۵۰ است همین حال رشد جمعیت تا ۲۰۳۰ از حدود ۱/۵میلیارد نفر دیده و شرکت BP نیز عددی معادل ۱/۴ دیده است که با هم ه‌خوانی دارند. شرکت شل نیز جمعیت را در سال ۲۰۵۰/۷۱میلیارد و در سال ۲۰۳۰ حدود ۸/۲ دیده است که به پیش‌بینی سازمان ملل بسیار نزدیک و تقریباً منطبق است لذا جهان باید تا سال ۲۰۳۰ نریک حدود ۱/۵ – ۱/۴میلیارد نفر منابع کافی انرژی تأمین کند. خوب است بدانیم که متوسط رشد سالانه مصرف انرژی طی ۱۱۰ سال گذشته ناشی از رشد جمعیت ۹/۶درصد بوده است.

ب: رشد اقتصادی جهان

جهان امروز با بحران اقتصادی روبه‌روست همان‌گونه که در سال ۹۸ آسیای شرقی و آمریکای جنوبی با چنین بحران‌هایی دست و پنجه نرم کرد گرچه مقیاس بحران امروزی بیشتر به دلیل حضور بحران در جهان صنعتی و قدرت‌های اقتصادی مثل آمریکا و آلودگی‌های محیط‌زیست، موجب نگرانی جهانی شد به‌طوری‌که در ریویکیوتو و اخیراً در دوحه قطر اقدام به امضای کنوانسیون‌های تعهدآور کرده تا میزان انتشار گازهای موناوکسیدکربن، اندریدکربنیک و گازهای گلخانه‌ای را کنترل و مصرف منابع انرژی خصوصاً انرژی‌های فسیلی را کاهش دهند. در حال حاضر کشورهای توسعه‌یافته و OECD بالاترین مسوولیت آلوده کردن جهان با انتشار سالانه ۱۲میلیارد تن CO۲ به اتمسفر را دارند. پیش‌بینی می‌شود که سهم آنها طی دو دهه آینده در همین سطح باقی بماند ولی سهم کشورهای در حال توسعه تا ۲۷میلیارد تن افزایش یابد. بههر حال اهداف تعیین‌شده در کنوانسیون‌ها قابل تحقق به نظر نمی‌رسند گرچه تلاش‌ها در ابعاد تکنولوژیکی و نیز به‌کارگیری تمهیداتی چون تجارت کریس ادامه پیدا خواهند کرد، برآیند آثار همه این عوامل را می‌توان به‌طور خلاصه در رشد ۴۶درصدی تقاضا برای انرژی و رسیدن از ۲۴۰ میلیون بشکه فعلی به ۳۵۰میلیون بشکه معادل نفت در سال ۲۰۳۰ ارزیابی کرد که سهم هریک از حامل‌های انرژی به‌شرح زیر است:

۱- نفت خام: افزایش تقاضا به میزان ۱۵-۱۸میلیون بشکه در روز و کاهش سهم نفت خام از حدود ۳۵درصد فعلی به حدود ۲۹-۲۸درصد در سبید جهان
۲- گاز طبیعی: افزایش سهم این حامل در سبید انرژی جهانی از ۲۴درصد فعلی به ۲۸درصد در سال ۲۰۳۰
۳- علت این کاهش علاوه‌بر ملاحظات زیست‌محیطی، عدم اطمینان جهان از سرمایه‌گذاری‌های لازم جهت ساخت ظرفیت‌های جدید است.
۴- گاز طبیعی: افزایش سهم این حامل در سبید انرژی جهانی از ۲۴درصد فعلی به ۲۸درصد در سال ۲۰۳۰
۵- علت افزایش در وجود منابع عظیم شناخته شده «Shale gas» در آمریکا و کانادا و نیز احتمال وجود آنها در دیگر کشورهای مثل چین، هند، استرالیا، اروپای شرقی، لهستان و حتی آلمان و نیز پاکیز بودن بشکه در روز روبه‌رو خواهد بود.

اقتصادی

عکس: Reuters

مروری بر تحولات بازار جهانی «طلای سیاه»

قواعد «زمین بازی» نفت

سید مهدی حسینی - معاون اسبق وزارت نفت

ج: بهبود استاندارد زندگی

مسلمان این تحولات رشد تقاضا برای انرژی را به‌طور وسیعی متأثر و آن را اجتناب‌ناپذیری می‌کند چراکه اگر قرار باشد اتومبیل جای‌میلیاردها دوجرخه هندی و چینی را گرفته و خانواده‌های آفریقایی از یخچال و کولر و دیگر کالاهای صنعتی به‌جای ابزارهای سنتی سود ببرند نیاز به انرژی مصرفی بیشتری خواهند داشت. این پدیده مسلماً توقف‌ناپذیر بوده و متناسب با خواسته‌های رو به تحول بشر همچنان حرکت رو به بالا را ادامه خواهد داد.

د: تکنولوژی

پیشرفت تکنولوژی پدیده‌ای است که نقش بسیار سازنده‌ای در هر دو بخش عرضه و تقاضا بازی می‌کند. افزایش راندمان‌های صنعتی و کاهش اتلاف انرژی در فرایندهای گوناگون موجب کاهش تقاضای جهانی شده و از سوی دیگر تکنولوژی تاثیر عمیقی در افزایش ضریب برداشت از مخازن نفت و گاز، کاهش هزینه و ریسک‌های عملیات اکتشاف و توسعه داشته و نیز باعث کشف و استخراج منابع جدید انرژی می‌گردد.

مهندسين، محققين، شرکت‌های بین‌المللی نفتی، سروسس کمپانی‌ها، مراکز پژوهشی مستقل در طول دوره مورد نظر در جهت کاهش نرخ رشد تقاضا و افزایش بهره‌وری از تولیدات و بهبود فرایندها و نیز کشف منابع جدید انرژی چه فسیلی و چه تجدیدپذیر ادامه خواهند داد و در نتیجه می‌توان گفت به سوی تحولات تکنولوژیکی در جهت کاهش نگرانی‌های جهانی حرکت خواهند کرد.

و: ملاحظات زیست‌محیطی

پدیده گرم شدن زمین، آسیب لایه ازن، آلودگی‌های محیط‌زیست، موجب نگرانی جهانی شد به‌طوری‌که در ریویکیوتو و اخیراً در دوحه قطر اقدام به امضای کنوانسیون‌های تعهدآور کرده تا میزان انتشار گازهای موناوکسیدکربن، اندریدکربنیک و گازهای گلخانه‌ای را کنترل و مصرف منابع انرژی خصوصاً انرژی‌های فسیلی را کاهش دهند. در حال حاضر کشورهای توسعه‌یافته و OECD بالاترین مسوولیت آلوده کردن جهان با انتشار سالانه ۱۲میلیارد تن CO۲ به اتمسفر را دارند. پیش‌بینی می‌شود که سهم آنها طی دو دهه آینده در همین سطح باقی بماند ولی سهم کشورهای در حال توسعه تا ۲۷میلیارد تن افزایش یابد. بههر حال اهداف تعیین‌شده در کنوانسیون‌ها قابل تحقق به نظر نمی‌رسند گرچه تلاش‌ها در ابعاد تکنولوژیکی و نیز به‌کارگیری تمهیداتی چون تجارت کریس ادامه پیدا خواهند کرد، برآیند آثار همه این عوامل را می‌توان به‌طور خلاصه در رشد ۴۶درصدی تقاضا برای انرژی و رسیدن از ۲۴۰ میلیون بشکه فعلی به ۳۵۰میلیون بشکه معادل نفت در سال ۲۰۳۰ ارزیابی کرد که سهم هریک از حامل‌های انرژی به‌شرح زیر است:

همه بازیگران جهت تنظیم برنامه‌ها و حرکات آتی خود به پیش‌بینی‌های قابل اعتمادتر از روند تحولات عوامل مؤثر بر بازار «Fundamentals» نیاز داشته و آنگاه با تحلیل حرکات هر یک از بازیگران اعم از رقبا در بخش تولید، حرکات سیاستمداران و قدرت‌های فائقه، منافع آنها و بازی‌های محتمل‌شان و نیز تحولات بازار مصرف متأثر از پیدایش و توسعه منابع جایگزین انرژی یا تحولات تکنولوژیکی که تاثیر مستقیم در هردو بخش تولید و مصرف خواهد داشت رفتار آتی خود را تنظیم کنند

آن نسبت به زغال‌سنگ و نفت خام است.

۳- زغال‌سنگ: سهم زغال‌سنگ نیز به‌علت آلاندمیوسن کاهش می‌یابد از ۳۰درصد فعلی به کمتر از ۲۸درصد.

۴- هیدرو: که این حامل انرژی در بازار ثابت و حدود ۵درصد باقی خواهد ماند.

۵- هسته‌ای: سهم انرژی هسته‌ای نیز در همین حدود ۵درصد باقی خواهند ماند.

۶- تجدیدپذیر: سهم انرژی‌های تجدیدپذیر تا حدود ۵-۶درصد رشد خواهد کرد که سهم انرژی‌های «بیوفیول» بیشترین خواهد بود.

با توجه به آمارهای فوق و با وجود همه تمهیدات بین‌المللی شاهد آن هستیم که تا آینده‌های خیلی دور انرژی‌های فسیلی شاخص نفت، گاز و زغال‌سنگ سهم غالب و تعیین‌کننده را در صحنه انرژی جهانی بر عهده دارد کما اینکه حتی در سال ۲۰۳۰ هنوز مجموع این حامل‌ها ۸۵-۸۴درصد سبید انرژی مصرفی را به خود اختصاص می‌دهد. برای جهان عرضه زغال‌سنگ نسبت فراوانی ذخایر و گستردگی آن در همه کشورهای تولیدکننده و هم مصرف‌کننده با نگرانی روبه‌رو نیست و تنها آلاینده بودن آن است که ملاحظات را مطرح می‌کند

ولی «عرضه» کافی و به‌موقع نفت خام و گاز طبیعی که تعادل عرضه و تقاضا را تضمین می‌کند جای سوال و نگرانی جدی بازار مصرف خصوصاً کشورهای صنعتی است چراکه جهان بیش از ۵۶درصد نیاز خود به انرژی را از محل تولیدات اضافی و ظرفیت‌های جدید نفت و گاز تأمین خواهد کرد که هم به لحاظ جریان‌های سیاسی بین‌المللی در مرکزیت تولید آنها یعنی خاورمیانه و هم عدم‌اطمینان از سرمایه‌گذاری‌های لازم و به‌موقع در این بخش‌ها یا چشم‌اندازی نه چندان امیدبخش روبه‌رو است. حال سوال کلیدی که زمین بازی را برای ما روشن خواهد ساخت این است که:

با وجود نگرانی‌های جدی در عرضه کافی و به‌موقع نفت و گاز مورد تقاضای جهانی، چگونه است که دومین قدرت تولید هم نفت و هم گاز در جهان با دارا بودن بیش از ۱۱درصد کل ذخایر نفت و بیش از ۱۶درصد ذخایر گاز جهان هم در بخش سرمایه‌گذاری برای ظرفیت‌سازی (چیزی که به‌شدت مورد نیاز بازار مصرف است) و هم در بخش تجارت نفت و گاز مورد تحریم قرار گرفته و این تحریم به‌شدت و با دقت پیگیری می‌شود؟

آ یا بواقع آنها به این مناسط عظیم در نگرانی‌های ناشی از عدم عرضه احتیاج ندارند یا اینکه تمهیداتی مطمئن برای جایگزینی آن اندیشیده‌اند؟ اگر جواب سوال فوق مثبت است، این کشور یعنی ایران چه گزینه‌هایی پیش‌رو دارد؟

بغض‌بر می‌رسد که زمین بازی همین جاست. بررسی آمارها و پیش‌بینی‌های فوق نشان می‌دهد که سهم ایران از تقاضای آتی برای نفت و گاز در حد نزدیک به صفر در نظر گرفته شده و در عوض سهم کشورهای عراق و عربستان سعودی به‌ترتیب ۵/۵ و ۳ (جمعاً۸/۵)میلیون بشکه که بیش از نصف تقاضای آتی جهان را پوشش می‌دهند تعیین شده‌اند.

به نظر می‌رسد جهان با توجه به تجربه دهه‌های ۷۰ و ۸۰ میلادی که مازاد مصرف در تقابل با تحریم نفتی اعراب پس از جنگ ۱۹۷۳ با اسرائیل که طی آن و با سیاست‌گذاری‌های آژانس بین‌المللی انرژی، اقدام به سرمایه‌گذاری‌های گسترده در میدان‌های نفتی خارج از منطقه، حتی در میدان‌گران و سخت کرده و طی دوره‌ای کمتر از ۱۰ سال تولید غیروابوک را به بازار ۱/۵ برابر اوپک رساند تصمیم دارد این بار تلفیقی از دو سیاست را به اجرا بگذارد، اول تکرار همان تجربه که اینک افزایش قیمت‌های نفت و گاز نیز آن را تسهیل کرده و امکان کار اکتشاف و تولید در میدان‌گران‌تر و سخت‌تر مثل آبشار عمیق (غرب آفریقا، دریای شمال، خلیج مکزیک و...)، مخازن غیرمعمول UNCONUE MTITUNAL) و نفت‌های سنگین Sand oil, Shale oil, Shale gas و... را در برنامه قرار داده تا عرضه را تا حد ممکن افزایش دهند و دوم

با بازگشت به منطقه و سرمایه‌گذاری در کشورهایی مثل عراق، عربستان و در آینده در لیبی و مصر، از پتانسیل‌های ازان‌تر و ریسک خیلی کمتر منطقه نیز جهت تأمین عرضه و جایگزین نفت و گاز ایران اقدام کنند. لذا اینکه زمین بازی را می‌توانیم به‌خوبی ببینیم و آنچه که لازم است جهت رویارویی انجام دهیم اقداماتی ضروری است که جز پرداختن به همان قواعد بازی معمولی در این میدان نیست.

قاعده اول: هیچ ظرفیتیست در جهان نمی‌تواند دیده نشده و به‌طور درازمدت مغفول باقی بماند. این گونه ظرفیت‌های تولید انرژی لاجرم به بازار راه پیدا کرده و بهترین ابزار عملی رویارویی با این گونه سیاست خواهند بود. پس «توسعه» ظرفیت‌ها اصل اول است. قاعده دوم: جهت تحقق هدف فوق، اولویت تام و تمام به تأمین مالی طرح‌های کم‌تأیید بالاست و حمایت از سرمایه‌گذاری‌های خصوصی به‌ویژه در صنایع پایین‌دستی.

قاعده سوم: ایجاد ساختار متناسب با همان قواعد بازی بین‌المللی برای تحقق اهداف فوق. به عبارت دیگر پس از بیش از یک قرن تجربه در صنعت نفت، آیا غیبت یک یا چند «شرکت نفتی خصوصی» در کشور با همان قانونمندی‌ها و مقیاس‌های عملیاتی مثل شل، توتال، پتروناس، پتروبرزی، ریسول و... احساس نمی‌شود. راه‌حل ساختاری جز این نیست که پرداختن به جزئیات آن یک مقاله دیگر را طلب می‌کند.

قاعده چهارم: تلاش جهت از بین رفتن زمینه‌های سیاسی تحریم و حضور فعال و تاثیرگذار در بازارهای بین‌المللی نفت و گاز.

خبر

علت غرق شدن جکت دریایی

● **فارس:** مدیرعامل شرکت صدرا گفت: علت حادثه غرق شدن جکت فاز۱۳ لغزیدن بستر دریا بوده است. مهدی اعتصام، در مورد دلیل غرق شدن دومین جکت فاز ۱۳ پارس جنوبی هنگام انجام عملیات نصب، گفته است: «لغزیدن بستر دریا عامل آن بوده و همه تجهیزات این شرکت از جمله جرثقیل HL۵۰۰، سالم است.» به گفته او، تمام عملیات نصب جکت طبق استانداردهای بین‌المللی در حال انجام بود و از نظر محاسبات نباید مشکلی رخ می‌داد؛ ولی این حادثه خارج از مسوولیت شرکت صدرا رخ داده است.»مدیرعامل شرکت صدرا، گفته است: «این جکت بیمه بوده و می‌تواند مورد بازایی قرار بگیرد و از آن در پروژه استفاده خواهیم کرد به طوری که خسارت وارده به جکت بسیار کم ارزیابی شده است.»اعتصام، با اشاره به تاثیر غرق شدن این جکت در احداث فاز ۱۳، گفته است: «هم‌اکنون جکت سوم نیز در حال ساخت است و مراحل پایانی خود را می‌گذراند و قبل از پایان سال این جکت نیز آماده نصب می‌شود.»

مرغ در بازار ۸۰۰ تومان گران‌تر از نرخ مصوب

● **ایسنا:** در حالی که مدیر تأمین و توزیع کالای وزارت صنعت و تجارت از عرضه گوشت مرغ ذخیره‌سازی شده به قیمت کیلویی ۴۸۰۰تومان از روز دوشنبه در سردخانه‌ها خبر داده بود، اخباری دیگر حاکی از توزیع مرغ در استان تهران از روز چهارشنبه به قیمت کیلویی ۵۱۰۰تومان در فروشگاه‌های منتخب است. رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تهران با بیان اینکه توزیع مرغ در استان تهران از روز چهارشنبه با قیمت هر کیلو ۵۱۰۰تومان در فروشگاه‌های زنجیره‌ای، میادین میوه و تره‌بار و واحدهای صنفی منتخب آغاز شده است، خاطرنشان کرد: احتمال اینکه این قیمت به ۵۲۰۰تومان نیز برسد وجود دارد. لازم به یادآوری است که دیروز قیمت هرکیلو گوشت مرغ آزاد در سطح شهر ۵۹۰۰تومان بود.

با روسای بانک‌های متخلف بر خورد جدی می‌شود

● **ایسنا:** نماینده مردم بهار و کیوردانگه در مجلس از مقاومت برخی بانک‌ها در پرداخت تسهیلات خوداشتغالی انتقاد کرد و گفت: با روسای متخلف این بانک‌ها برخورد جدی خواهد شد. «محمدعلی پورمختار» اظهار کرد: اسسال به علت جنگ اقتصادی که از سوی دشمن آغاز شده شرایط ویژه و خاصی بر کشور حاکم است و درآمد دولت و به تبع آن اعتبارات در سطح دستگاه‌ها کاهش چشمگیری داشته است. پورمختار اضافه کرد: براساس دستورالعمل بانک مرکزی، بانک‌ها برای پرداخت وام تا سقف ۱۰میلیون تومان تنها یک نفر ضامن باید بخواهند که متأسفانه شنیده شده برخی از بانک‌ها در این مهم مقاومت می‌کنند که با روسای شعب متخلف برخورد می‌شود.

واردات ۳۴ هزار دستگاه خودرو و با وجود محدودیت ارزی

● **ایسنا:** واردات خودرو ایران در ۱۰ ماهه سال جاری با افزایش ۳۱/۲درصدی به ۳۴هزار و ۱۲دستگاه رسید. براساس تازه‌ترین آمار گمرک ایران در ۱۰ ماهه سال ۱۳۹۱ واردات خودرو به کشور از نظر ارزشی نیز ۱۹/۳درصد افزایش یافته و به ۸۱/۲ میلیون دلار رسید. واردات خودرو در ۱۰ ماهه اسسال سهمی معادل ۱۸/۶درصد از کل واردات کشور را در این مدت به خود اختصاص داد. سهمی که در مدت زمان مشابه در سال قبل ۱۵درصد بود. میانگین قیمت هر خودرو سواری وارداتی طی ۱۰ ماهه اسسال ۲۳ هزار و ۹۱۵ دلار بود که نسبت به سال گذشته افزایش ۱۵/۵درصدی را نشان می‌دهد.

اکنونیست پیش‌بینی کرد:

سرا نه تولید ناخالص داخلی ایرانیان ۶ هزار دلار

● **ایسنا:** واحد اطلاعات اکنونومیت پیش‌بینی کرد که سرانه تولید ناخالص داخلی ایرانیان در سال جاری به بیش از شش هزار دلار می‌رسد. به گزارش ایسنا، واحد اطلاعات اکنونومیت در گزارش ماه ژانویه ۲۰۱۲ خود سرانه تولید ناخالص داخلی ایران در سال گذشته را پنج‌هزار و ۸۲۰دلار برآورد و پیش‌بینی کرد که این میزان در سال جاری به شش‌هزار و ۴۵۰دلار افزایش خواهد یافت. متخصص اکنونومیت انتظار دارند که طی سال آینده برای مردم ایران سرانه تولید ناخالصی داخلی هفت هزار و ۵۴۰دلاری به ثبت برسد و این در حالی است که سرانه تولید ناخالص داخلی ایران در سال۹۳ به هفت‌هزار و ۷۲۰دلار خواهد رسید که افزایش ۶۶/۱درصدی نشان می‌دهد.

وام ۲۰ میلیونی مسکن به خانه‌های ۱۵ساله تعلق می‌گیرد

● **فارس:** وزیر راه و شهرسازی از تقاضا با بانک مسکن برای پرداخت ۲۰میلیونی خرید مسکن به واحدهای مسکونی ۱۵سال ساخت خبر داد. علی نیکزاد افزود: سقف وام مسکن افزایش یافته است و همان ۲۰ میلیون تومان است. اما طبق توافقی که با مدیرعامل بانک مسکن در هفته گذشته انجام شد قرار شد وام ۲۰میلیون تومانی خرید مسکن به واحدهای ۱۵سال ساخت نیز تعلق گیرد. وی ادامه داد: تا پیش از این وام مسکن تنها به واحدهای مسکونی زیر ۱۲سال پرداخت می‌شد اما با این تقاضم مردم می‌توانند خانه‌های ۱۵سال ساخت خریداری کنند و از تسهیلات ۲۰میلیونی نیز استفاده کنند.